

P o l i n s z k y Károly

Megnyitó

Kedves Elvtársak!

A Művelődésügyi Minisztérium - egyetértésben a Kulturális Kapcsolatok Intézetével - ez évben is arra kérte Önöket, akik szerte a világban a magyar nyelv és kultúra terjesztésének, népszerűsítésének ügyét szolgálják, hogy vegyenek részt ezen a tanácskozáson. Az úgynevezett "lektori konferenciák" sorában ez a találkozó még csak a harmadik, mégsem érzem túlzásnak megállapítani azt, hogy egy szép és hasznos hagyomány van kialakulóban; nevezetesen az, hogy a külföldi vendégoktatók egymással is, a munkájukat segíteni és irányítani hivatott felettes szervekkel is rendszeresen találkoznak, megbeszélik a közös gondokat. Ezt a hagyományt - ha nem is minden évben a maival azonos formában - folytatni kell, és folytatni is kívánjuk. Remélem, hogy ezzel Önök is egyetértenek.

Ügyeink jelenlegi állása szerint tizennégy országban összesen huszonnégy munkahelyen tevékenykedik olyan magyar vendégprofesszor vagy lektor, aki népköztársaságunk képviselője. Tanácskozásunkra azonban nemcsak azokat hívtuk meg, akik szolgálatukat folytatják vagy most kezdik meg, hanem azoknak részvételére is számítottunk, akik végleg visszatértek Magyarországra. Hadd köszönjem meg ezeknek a munkatársainknak, mielőtt végleg búcsút vennénk tőlük, hogy nemegyszer nehéz körülmények között is helyt álltak, és híven szolgálták célkitűzéseinket, a szocialista magyar műveltség külföldön való megismertetésének ügyét. Kérem őket, hogy a vitákban nyilatkozzanak majd meg, és gazdag tapasztalataikat adják át a jelenlevőknek.

Örülénk, ha mostani összejeövetelünk programja tetszésükkel találkozónék.

Mint erről már a meghívóból értesülhettek, három témakört tűztünk ki megvitatásra.

Mivel az Önök munkája csak az egyik /bár igen fontos/ része a külföldön folytatott magyar kulturális propagandának, fontosnak tartjuk az eszmecserét arról, hogy mit kérünk és mit várunk Önök-

től, illetőleg mivel és miképpen kívánjuk munkájukat megkönnyíteni, támogatni. Kérem, hogy a Kulturális Kapcsolatok Intézete fősztályvezető-helyettesének, Csonka Ernőnek a jelzett témakörben elhangzó tájékoztatásához minél többen szóljanak majd hozzá. Hogy a magyar nyelv és kultúra ügyéért megtehessük mindazt, amit megtenni kötelességünk, feltétlenül szükségünk van az Önök tanácsaira.

Programunk második pontja Balázs János professzor előadása és ennek vitája a magyar nyelv és más nyelvek hasonlóságairól és különbözőségeiről. Ennek a témának műsorra tűzését Önök kérték a tavalyi lektori értekezlet alkalmával. Ezt az izgalmas problémakört - tudomásom szerint - Magyarországon először ez a fórum fogja tárgyalni, ezért külön szeretném mind az előadónak, mind a hozzászólóknak megköszönni, hogy az úttörés nehézségeit vállalták.

Napirendre kellett tűzni végül néhány adminisztratív jellegű kérdést is. Egyrészt információkat kérünk Önöktől, másrészt az illetékes hivataloknak is lennének közlendők. Ezzel kapcsolatban szeretném kifejezni azt a reményemet, hogy ez a mostani párbeszéd gyümölcsöző lesz, hatásaképpen az információcsere folyamatossá válik, és a szoroson vett lektori munkán kívül kibővül más témákkal is. Rendkívül értékes lenne számunkra például az, ha a külföldi egyetemek szervezeteiről, az ott folyó oktatási és vizsgáztatási módszerekről, a tankönyvekről stb. tájékoztatást kaphatnánk Önöktől, akik belülről, mindenkinél jobban ismerik a fogadó intézmények életét.

Konferenciánkat tavaly is a Nemzetközi Előkészítő Intézetben rendeztük meg, az idén is ez az intézményünk lát bennünket vendégül. Túl azon, hogy az intézet gyakorlati szempontból ideális hely tanácskozásunk számára, van ebben a körülményben valami szimbolikus is: bár Magyarországon vagyunk, mégis kissé külföldön érezhetjük magunkat, hiszen már érkeznek és itt fognak tanulni, hazánkkal ismerkedni a világ minden részéből ugyanolyan fiatalok, amilyenek az Önök tanítványai is. A munka, amely ebben az intézményben folyik, erősen hasonlít a külföldön végzetthez. Az itt dolgozó tanárokat abban a hitben hívtuk meg a lektori konferenciára, hogy a hallgatókat hasznosan fogják tudni felhasználni saját munkájuknak tökéletesebbé tételére, illetőleg azt, amit ők fognak mondani, külföldön lehet majd gyümölcsöztetni.

Itt vannak a külföldi hallgatókat az egyetemeken és főiskolákon

magyar nyelvre oktató kollégák is. Az ő szerepük sem kisebb, mint a Nemzetközi Előkészítő Intézet munkatársaié; velük teljesedik ki és zárul be azoknak a köre, akik mindenkinél közvetlenebb kapcsolatban vannak - külföldön és itthon - más népek fiataljaival és leányaival.

Nem akarok nagy szavakat használni, de úgy érzem, egyetérthetünk abban, hogy éppen ez a körülmény teszi az Önök munkáját szocialista hazánk számára felbecsülhetetlen értékűvé; ha sikerül Önöknek a világ ifjúságának csak egy részét is megnyerni számunkra, jövőnk egy részét nyertük meg Önök által.

Köszönöm, hogy konferenciánkon megjelentek, kérem közös munkánkhoz szíves segítségüket. A tanácskozást megnyitom.